

A magyar kataszter továbbfejlesztésének lehetősége

GISOpen 2005

Domokos György

ESRI Magyarország Kft.

"Régi kor árnya felé visszamerengeni mit ér?
Messze jövendővel komolyan vess össze jelenkort
Hass, alkoss, gyarapíts s a haza fényre derül!"
(Kölcsey: Huszt)

Magyarországon az ingatlan-nyilvántartása számítástechnikai (informatikai) korszerűsítése a '90-es években kezdődött. Az elmúlt 15 évben rengeteg buktatón keresztül jutott el a mai állapotig. De mi is jellemzi ezt a helyzetet?

- Van a tulajdoni lapokat kezelő decentralizált rendszer a 116 körzeti földhivatalban.
- Vannak a földhivatali adminisztrációt segítő alkalmazások (számlázás stb.).
- Van digitális térkép szabvány (adatcsere formátum, DAT).
- Van TAKARNET hálózat.
- Van egy bizonyos körű alkalmazásokat szolgáltatni képes komplex rendszer a megyei földhivatalokban.
- Kisebb mennyiségben vannak a DAT előírásnak megfelelő „új” alaptérképek.
- Folyamatban van a földmérési alaptérképek digitális másolatának előállítása (KÜVET, BEVET).
- Van DATview (3) betöltő, ellenőrző, lekérdező alkalmazás.

Talán nem maradt ki semmi lényeges. Ez mind komoly eredmény.

Ugyanakkor itt az idő, hogy egy kicsit megálljunk és elgondolkozzunk, hová is tartunk mi és hová tart körülöttünk a világ?

Közhelynek minősül, hogy az informatika fejlődése tág teret ad a különböző elképzelések megvalósítására. A kérdés csak az, hogy mennyire tudjuk ésszerűen, a hatékonyságot szem előtt tartva megfogalmazni és megvalósítani a céljainkat.

A szakterület problémái nagyon hasonlóak a Föld legkülönbözőbb országaiban, esetleg a hangsúlyok mások.

A fő cél a pontos, naprakész, széles körben (nem csak földügy számára, hanem térinformatikai feladatokra is) használható, gazdaságos rendszerek kialakítása.

A földügyi nyilvántartások térképi részének egyik hagyományos gondja a terepi adatgyűjtés, a felmérés hatékony (gyors, pontos és nem túl drága) megoldása. Ma már a GPS technika fejlettsége és a különböző digitális fotogrammetriai megoldások nagymértékben segítik ennek a szűk keresztmetszetnek a kitágítását.

Ez azt is eredményezi, hogy azokon a helyeken is viszonylag gyorsan jó minőségű térképeket (digitális formába) lehet előállítani, ahol a hagyományos eljárásokkal ez korábban szinte lehetetlen (vagy értelmetlen) lett volna. Mellesleg ez a helyzet egy érdekes következménnyel jár. Nevezetesen azzal, hogy azokhoz az országokhoz képest, ahol tradicionális rendszerek működnek, a szinte nulláról induló fejlődő országokban sokkal gyorsabban (és nem egyszer gazdaságosabban) teremtik meg a kor színvonalának megfelelő, modern kataszteri rendszereket.

Ma már Svédországtól Új Zélandig, Malayziától Boliviáig, Kínától Dél-Afrikáig mindenhol komoly fejlesztések, átalakítások (reformok) eredményeit, tapasztalatait ismerhetjük meg.

Van-e tanulság a számunkra is ezekből?

Igen!

Tudunk-e eleget ezekről?

Sajnos nem!

Szerencsére a sokoldalú tájékozódáshoz nem kell túl nagy költségekbe verni magunkat. Az Internet segítségével, a megfelelő kulcsszavakra való kereséssel rengeteg hasznos információt találhatunk mind a különböző nemzetközi szakmai rendezvényekről, mind az egyes nemzeti szervezetek tevékenységéről, eredményeiről.

Az Internet segítsége ellenére időigényes feladat az információk feldolgozása, értelmezése és értékelése, de kétségtelenül hasznos.

www.fig.net/pub/proceedings/procindex.htm

www.fig7.org.uk/publications/FinalReport9498/FinalReport9498Pt1.htm

www.sli.unimelb.edu.au/fig7/Brighton98/proceedings.html

www.sli.unimelb.edu.au/fig7/Brighton98/Comm7Papers/TS7-Kaufmann1.html

www.sli.unimelb.edu.au/fig7/Brighton98/Comm7Papers/TS7-Molen.html

www.landpolicy.org/publications/index.htm

<http://condor.depaul.edu/~rrotenbe/aer/v17n2/Salukvadze.pdf>

www.spatial.maine.edu/~onsrud/Courses/SIE526/SIE526Biblio2001.htm

www.kada.lt/.../Romualdas_Kasperavicius-Lithuania/

www.sli.unimelb.edu.au/fig7/Brighton98/Comm7Papers/TS46-Morocutti.html

<http://lnweb18.worldbank.org/ECA/eca.nsf/0/4d762a1b99c44c6885256d50007258cf?OpenDocument>

www.gisdevelopment.net/application/lis/rural/lisr0015pf.htm

www.geomatica.kiev.ua/tc/en/links_cadastre.htm

www.cure.org.ua/eng/main/print.php?info=150

www.fig.net/pub/athens/papers/ts01/ts01_3_bounajma.pdf

www.fig.net/pub/athens/papers/ts10/TS10_3_Mansberger_Muggenhuber.pdf

www.eurocadastre.org/pdf/lemmen.pdf

www.lantmateriet.se/

www.lantmateriet.se/epidefault.aspx?id=55&lang=EN

www.linz.govt.nz/rcs/linz/pub/web/includes/supportinginfolinks/aboutlinzlink/index.jsp

www.linz.govt.nz/rcs/linz/pub/web/root/core/titlesandrecords/index.jsp

www.esri.com/news/arcnews/winter0102articles/landinfo-newz.html

www.esri.com/news/arcuser/0703/jamaica.html

www.esri.com/news/arcnews/winter0405articles/lithuanias.html

stb. ....

Természetesen bármely új földügyi projekt indítása előtt széles körű, konkrét, mély műszaki, gazdasági, szervezeti és szakmai felmérést, megvalósíthatósági elemzést kell végezni.

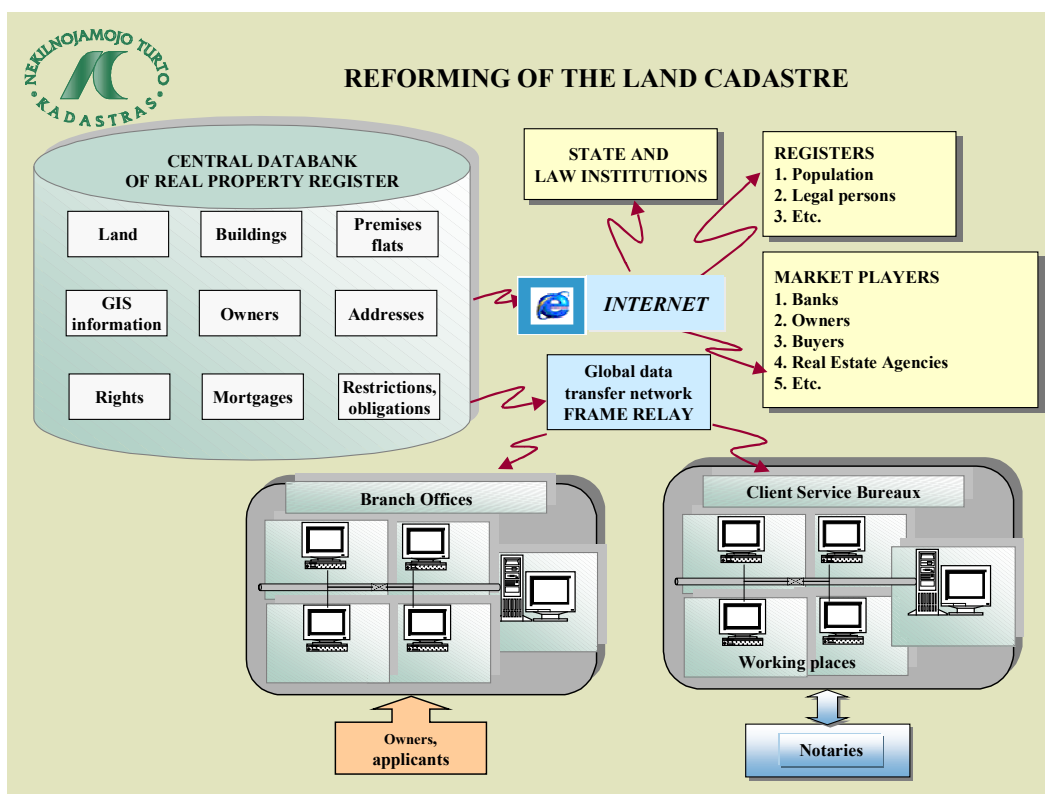
A gazdasági, szervezeti kérdéseket külön is hangsúlyozom, mivel általános jelenség, hogy az állami költségvetések reálértékben egyre kevésbé fedezik a földügyi szervezetek működését. Ebből következik, hogy érdemes megvizsgálni, hogy a szolgáltatások minőségromlása nélkül, lehet-e a meglévő, vagy az új technológiákra alapozva olyan új szervezetet, struktúrát, munkafolyamatokat kialakítani, amely költségtakarékosan, de hatékonyan, magas színvonalon, rugalmasan (továbbfejleszhetően) és megbízhatóan nyújt megoldást az ügyfelek, az egész társadalom részére.

Az előbbiből következő egyik alapkérdés az, hogy van-e már, lehet-e olyan technológiát használni egy konkrét kataszteri rendszer fejlesztésében, mely a nyitottsága (szabványokra való épülése, hordozhatósága) mellett rugalmasan képes leképezni a különböző sajátos (helyenként, szervezetenként és időben is változó) munkafolyamatokat?

A jó hír az, hogy igen, van ilyen technológia. A kicsit rossz hír az, hogy természetesen a helyi igényekhez való adaptálás munkája nem kerülhető ki.

Legyünk konkrétak: mik a legfontosabb tanulságok?

1. Az ma már nem lehet komoly kérdés, hogy az ingatlan-nyilvántartásnak egységesnek kell lennie, a műszaki (térkép) és jogi (tulajdoni lap) adatoknak szervesen össze kell épülniük.
2. A gazdaságos és műszakilag egyszerű és biztonságos üzemeltetés központosított hálózatos megoldást jelent.

A magyar földügy egyik fájó pontja az éves rendszerességgel fizetendő magas alapszoftver licencdíjak (kb. 125 millió Ft. csak az adatbázis kezelőért). Ha sikerül megvalósítani azt, hogy egy olyan rendszer épüljön ki, mely nem igényli azt, hogy mind 116 körzeti földhivatalban helyi adatbázist kelljen üzemeltetni, akkor komoly pénzügyi megtakarítást, egyszerűbb rendszerműködtetést, felügyeletet és még egyéb kedvező hatásokat lehet elérni.

Egy másik fontos tanulság az, hogy a fejlesztésekhez szükséges megfelelő technológia kiválasztása azonos feltételek között végzett gyakorlati tesztek pártatlan elbírálása alapján történjen.

Továbbá hasznos lenne az is, ha a nemzetközi tapasztalatok részletes feldolgozása, nyomon követése és közzététele megtörténne, amit az illetékesek folyamatosan elemeznének, és a tanulságokat beépítenék a stratégiai terveikbe.